

*Rouwen is een roeiboot met twee riemen.
De ene riem staat voor het verdriet van het verlies.
De andere riem staat voor verder leven.
Aan beide riemen moet worden getrokken
om vooruit te komen, anders blijf je rondjes draaien.*
– Mariken Spuij

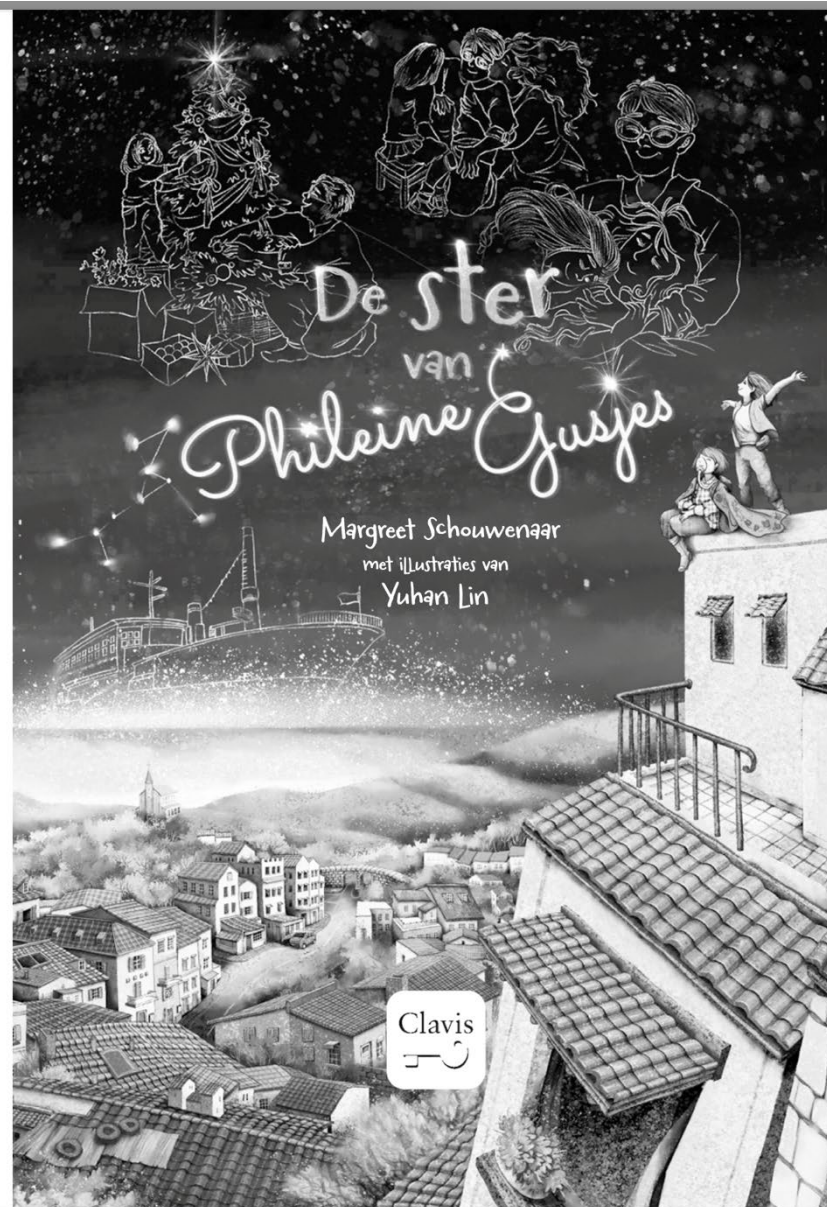
Wat je in je hart bewaart, raak je nooit meer kwijt.
– Leonita Gerssen

Bij Clavis Uitgeverij staat het kind centraal.
Wij geloven namelijk dat de wereld van morgen
er zal uitzien als de dromen van de kinderen
van vandaag. Het is onze missie om hun
leefwereld elke dag zo mooi mogelijk te maken.

Margreet Schouwenaar
De ster van Phileine Gusjes
© 2025 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York
Omslagontwerp: Clavis Studio
Illustraties: Yuhan Lin
Trefw.: gemis, doorzettingsvermogen
NUR 283
ISBN 978 90 448 5589 0
D/2025/4124/063
Alle rechten voorbehouden
Tekst- en datamining niet toegestaan

www.clavisbooks.com
www.margreetschouwenaar.nl
www.yuhanlin-ontwerpen.com

Andere boeken van Margreet Schouwenaar
en Yuhan Lin bij Clavis

In een land hier ver vandaan (9+)

De Boekster (8+)

Fluitende wekkers en vogels in pak (4+)

Gouden blaadjes en bomen met kronen (4+)

Andere boeken van Margreet Schouwenaar bij Clavis

Niet nog een verhaal (9+)

Grashemelgroentje (8+)

Vinken tellen en zomaartranen (8+)

Troostevriend (8+)

Niesje, mis je (8+)

Niesje nooit meer (8+)

Juffrouw Knuppel (8+)

Maatje en Wei (8+)

Denk dag doen (gedichten, 9+)

Klappende rozen en bloemen vol boter (4+)

Het begon met NEE (5+)

Altijd maandag (5+)

Net als Uil (5+)

Hiephiephoerastaart (5+)

De lach hield zijn adem in (5+)

Mensen zijn geen zebra's

Mijn moeder is moe. Dan moppert ze altijd. Ze zei: 'Ga alsjeblief weg, kind! Ik wil slapen!' Ze kan er niets aan doen. Toen mijn vader nog leefde, foeterde ze nooit. Maar nu is ze moe en alles zat. Mij ook.

De deur van de flat valt met een klap achter me dicht. Het is niet koud buiten en gelukkig nog middag. Ik kan naar het speelplaatsje lopen, of naar de school achter onze flat. Het fietsenhok is altijd open. Ik kan op de bank tegen de wand gaan zitten. Door de kieren tussen de houten planken kan ik de wereld bekijken. Alsof ik achter tralies zit. Alsof de wereld een zebra is.

Ik heb weleens gelezen dat iedere zebra net iets andere strepen heeft. Zo herkennen ze elkaar. Mensen hebben geen strepen. Toch herkennen ze de ander, ook al weten ze niets van elkaar. Niemand weet hoe moe mijn moeder is, en dat ze mijn vader mist. Als mijn moeder een zebra was, dan had ze niet eens strepen en was ze gewoon zwart. Zwart van verdriet. Maar dat ziet niemand in onze nieuwe flat. Zij zien hooguit een vrouw in een wit uniform haastig de trap aflopen.

Onze buurvrouw groet ons altijd vriendelijk. 'Goedemorgen.' De eerste twee lettergrepen spreekt ze wat sloom uit, alsof ze haar mond vol heeft. Maar ze lacht heel lief, zelfs als mijn moeder nauwe-

lijks opkijkt en alleen iets onverstaanbaars gromt.

Ik schop tegen een steentje, dat voor me uit rolt en tegen de stoeprand tot stilstand komt. Ik laat het liggen. Ik heb geen zin in steentjes. Ik durf niet te denken aan waar ik wel zin in heb. Maar het gebeurt toch. Ik zie ons oude huis, met de vakverdeling in de ramen en de grote tuin met appelbomen en kruiden en rozen, die ruiken naar parfum. De tuin waar bijen zoemen.

Een oude bestelbus rijdt het pad op. GUSJES VOOR AL UW KLUSJES, staat er in volmaakte letters op. Mijn achternaam is Gusjes. Hij past niet bij Phileine, maar dat geeft niets. Het is een mooie naam. Phileine Gusjes, een naam die klinkt als een slaapliedje.

Mama loopt naar mijn vader. De keukendeur laat ze openstaan. Ze slaat haar armen om zijn hals en zoent hem. Te lang, dat vinden alle burens. Overdreven, dat vind ook ik. Maar het maakt niet uit. Ze houden van elkaar. Mijn vader slaat zijn arm om me heen en trekt me naar zich toe. 'Kom hier, Phil. Je moeder heeft vast iets hemels klaargemaakt.'

Mijn vader noemt me altijd Phil. Dat klinkt alsof hij me onderstreept. Woorden kunnen strepen zijn. Mijn moeder noemt hij Phileintje. Dat is een streep met bochtjes. Bovendien klinkt Phileintje heel lief, ook al kan mijn moeder helemaal niet koken. Maar dat maakt niets uit, want de zon schijnt en in de appelbomen hangen kleine groene bommetjes die op een dag veranderen in blozende appels. Zomaar, zonder spektakel.

De knal waarmee een vrachtwagen de bus van mijn vader ramde, veroorzaakte wel ophef. Er ontstond tumult, wanorde en een oploop. Ik zat achter in de bus en kon eruit kruipen omdat de deuren van het slot geschoten waren. Ik hoorde mijn moeder gillen. Mensen

schoten van alle kanten toe. Ik hoorde de chauffeur van de vrachtwagen aan één stuk door zeggen: 'Ik verloor de macht over het stuur. Ik verloor ...'

Er kwam een ambulance. Mijn lijf bibberde. Ik kon het niet stilhouden. Mijn tanden klapperden en mijn handen beefden. Ik verloor mijn vader en nog altijd trilt ons leven na. Geen vader. Wel een ander huis en een andere moeder.

Het schoolplein ziet er naargeestig uit. Toch moet ik hier naar school. Mijn moeder lijkt het vergeten. Ik blijf thuis sinds papa dood is. Nu al zeven weken! We hebben ons oude huis uitgeruimd en mijn moeder heeft deze flat gehuurd. Ik heb geholpen. Tenminste, als mijn moeder dat goedvond, want meestal stuurde ze me weg. En nu werkt ze weer en lijkt ze vergeten dat ik naar school moet. Ik herinner haar nergens aan. Ik wil niet naar een nieuwe school. Ik dwaal wat door de buurt, kijk televisie en probeer niet te denken.

Er liggen snoeppapiertjes in het fietsenhok. Ik zie een wikkelsilverfolie van een reep tussen wat zand en schelpjes liggen. Ik rol die om mijn vinger en draai er een steeltje aan. Dan maak ik het uiteinde plat. Zo wordt het een glas. Dat heb ik van mijn vader geleerd. Op de plank waar ik ga zitten, staan er al drie. Ik zet het nieuwe ernaast.

Daarna duw ik mijn gezicht in de spleet tussen twee houten planken. Zo moeten dieren in een dierentuin of een hok zich voelen. Ze mogen maar een stukje van de wereld zien.

Er lopen mensen over het trottoir. Niemand kijkt op. Mijn maag knort. Ik had een appel mee moeten nemen. Net als ik me afvraag of ik al naar huis kan, hoor ik mijn naam.

'Dag Phileine.'

Van schrik spring ik van de plank. De drie glazen vallen op de grond.

‘Ik zag net je neus tussen de planken. Heb je zin om een kopje thee te komen drinken?’

Ik vraag me af waar de buurvrouw mijn neus aan herkent. Misschien hebben mensen geen strepen nodig. Misschien hebben ze genoeg aan neuzen, oren of een stem.

De buurvrouw wacht mijn antwoord niet af.

‘Gezellig,’ zingt ze met die wollige stem van haar. ‘Pomme zal het ook leuk vinden, dat weet ik zeker.’

Pomme? Volgens mij heeft de buurvrouw geen hond. Ik zie haar tenminste nooit met een viervoeter lopen.

‘Wist je niet dat ik ook een dochter heb?’

Het lijkt wel of die vrouw gedachten kan lezen! Ik schud mijn hoofd.

Ze glimlacht. Ook nu is het een lieve glimlach, zacht als een lentezonnetje. Het is zo’n vrouw die je niet vaak tegenkomt. Ze is lang en dun, slungelig zou mijn vader zeggen. Haar haren liggen als een dot spaghetti op haar hoofd. Langs haar oren hangen losse slierten. Ze houdt kennelijk van bloemen, want de knalrode jas die ze draagt, is geborduurd met rozentakken.

‘Pomme komt de laatste tijd weinig buiten. Ze ademt niet diep genoeg en daardoor heeft ze te weinig zuurstof in haar bloed. Ze moet twintig tot vijfentwintig keer per minuut ademhalen. Maar dat haalt ze niet. Daarom krijgt ze af en toe extra zuurstof.’

Ik kijk naar de lange vrouw. Ze vertelt het bijna opgewekt. Tegenslag krijgt haar niet klein. Ik denk even aan mijn moeder, maar dat is niet eerlijk. De buurvrouw heeft haar dochter nog. Mijn moeder is haar man kwijt. Ik denk dat ze liever mij kwijt was. De gedachte

beneemt me even de adem. Is het waar wat ik denk? Zou mijn moeder me liever kwijt zijn?

Ik voel een hand op mijn rug.

‘Je kon dit niet weten, hoor. Je woont nog maar een week naast ons en we hebben nog niet echt kennismemaakt.’

Ik loop onhandig naast haar. Mijn benen willen niet mee en mijn voeten weigeren dienst. Maar de buurvrouw loopt kwiek en snel. Ik doe mijn best haar bij te houden.

‘En bevalt het een beetje in jullie nieuwe huis? Je moeder werkt in het ziekenhuis, geloof ik, hè? Ik zie haar soms ’s avonds laat en dan weer uitzonderlijk vroeg op haar witte werkkolmen het huis uit gaan.’ Ze buigt voorover. ‘Ik ben een slechte slaper!’ fluistert ze.

Ik wil wel iets zeggen, maar mijn gezicht voelt bevroren. Ik knik en dat is blijkbaar genoeg. Ze beent voor me uit en opent de deur van de flat.

‘Kom maar, kind, een warme kop thee zal je goeddoen.’

Ik loop achter haar aan de trappen op. De rode mantel wappert om haar benen. De rozenranken bewegen mee. Ze doen me even denken aan onze tuin. Nou ja, aan de tuin die ooit van ons was. De roze blaadjes op de jas lijken te zweven rond haar rappe voeten.

‘Zo, we zijn er!’ zegt de buurvrouw. Ze duwt de deur open. Ik volg haar bedeesd.

‘Ik ben weer thuis, lieverd,’ roept ze. ‘En ik heb iemand voor je meegebracht.’

En dan kijk ik in de groenste ogen die ik ooit heb gezien. Ik merk nauwelijks het beademingsmasker voor haar mond op, of de fles naast de stoel die ruist als de zee. Ik zie alleen maar die ogen waarin kleine sterretjes schitteren.

'Ik ben Pomme,' zegt het meisje.

'Phileine,' mompel ik.

'Pomme betekent "appel" in het Frans, maar mijn moeder zegt dat Pomme staat voor "goddelijk fruit".

Ik hoor dat de buurvrouw de kamer uit loopt. Ik hoor water ruisen, hoor het klikken van de aansteker, het sissen van het gas. Thee, denk ik, ze zet thee!

Pomme schiet in de lach. 'Je zegt wel heel weinig. Hoe kom jij aan je naam?'

'Mijn vader hield van lezen. Mijn naam komt uit een boek, geloof ik, maar volgens mijn moeder is mijn naam afgeleid van een Grieks woord en betekent hij "liefhebbend". Ik heet Phileine, maar mijn vader noemde me ...'

'Goddelijk fruit en liefhebben. Dat is een perfecte combinatie,' zegt Pomme beslist.

Ik vraag me af of dit meisje knettergek is, maar dan komt haar moeder de kamer binnen met geurige thee en een schaal vol koekjes en geeft Pomme mij een vette knipoog.

